

2024-mi innuttaasut ilinniarsimassusaat

Saqqummersitami uani innuttaasut ilinniagaqarnerisa kisitsisitigut paasissutissaat atorlugit innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat ilinniarnersalu isikkuat takuneqarsinnaapput.

Innuttaasut ilinniarsimanerisa allanngornerisa taamaallaat piginnaasaqalersitsisumik ilinniagaqarsimanersut ersersinngilaat Kalaallit Nunaannut nuuttartut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttartut ilinniarsimasaasa qaffasissusaat aamma sunnertarpaat. Innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat aamma inuit toqusut ilinniagarisimasaanit sunnerneqartarput.

Ilinniakkat qaffasissusiisa nalunaarsuutaat nalinginnaasumik innuttaasuni inuusunnerusuni matussusiinerusarput. Taamaattumik ilinniakkat qaffasissusaanni qaffariaatip ilaa ilinniakkat naammassineqartut annertuumik matussusiinerulernerannik peqquteqarsinnaavoq (saqqummersitami periaatsimut nassuiaat takuuk).

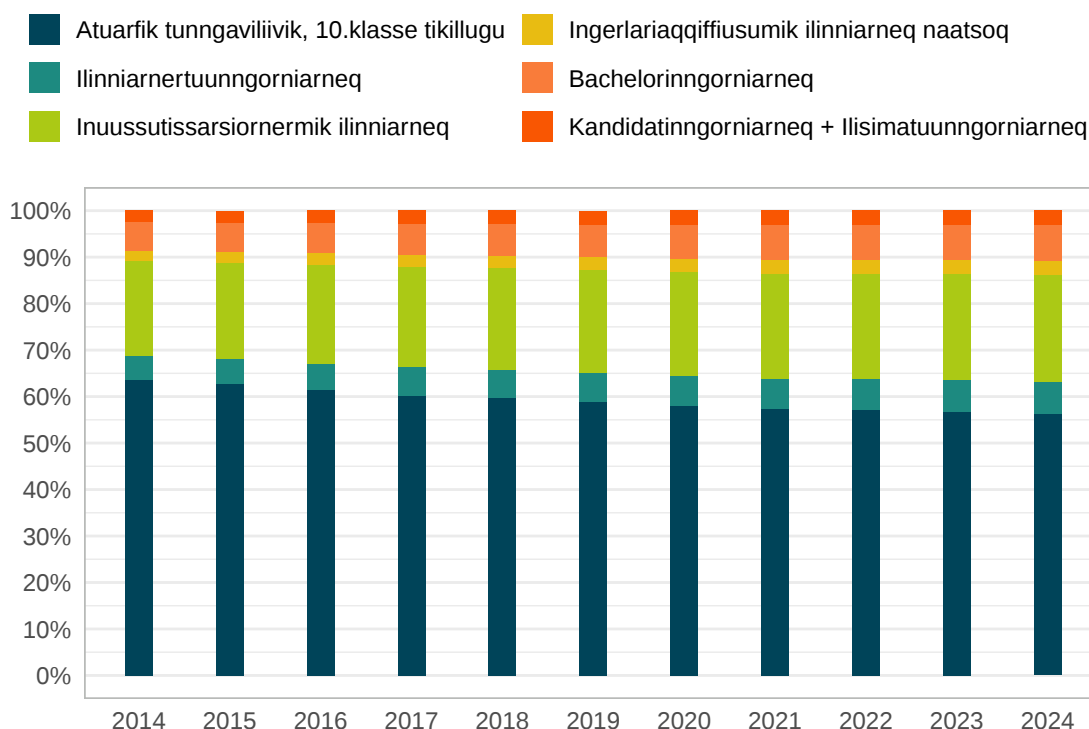
Innuttaasut ilinniarsimassusaat pillugit kisitsisitigut paasissutissanut nalunaarsueriaaseq 2024-mi Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit allanngorsimavoq, tassa allaffimmiutut ilinniarsimasut (HK-assistent) ISCED-klassificeriinermi allamut inissinneqarsimagamik. Siornatigut inuit qaffasinnerpaamik Angusaniq qaffassaasimasutut inissinneqarsimasut (ISCED 4), manna saqqummersinneqartumi qaffasinnerpaamik inuussutissarsiummik ilinniagaqarsimasutut nalunaarutigineqarsimapput (ISCED 3).

Meeqqat atuarfianit qaffasinnerusunik ilinniagaqarsimaneq

2024-mi innuttaasut 16-it 74-illu akornanni ukiullit 43,6 pct.-ii meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimapput, ukiut qulit ingerlanerini 7,6 procentpoint-imik qaffallutik.

Taakkunannga 13,9 pct.-ii ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkamik naammassinissimapput, 29,8 pct.-iilu ilinniarnertuutut, inuussutissarsiummik ilinniakkamik imaluunniit angusanik qaffassaanermik ilinniagaqarsimallutik. Ukiullu qulit ingerlanerini 3,1 procentpoint-inik aamma 3,8 procentpoint-inik qaffariarsimapput.

Titartagaq 1. 2014-miit 2024-mut innuttaasut qaffasinnerpaamik ilinniarsimasaat



Nassuiaat: Ilinniarnertuunngorniarnarluni inuussutissarsiornermilu ilinniarnerni aamma qaffassarluni ilinniarnertit ilaapput.

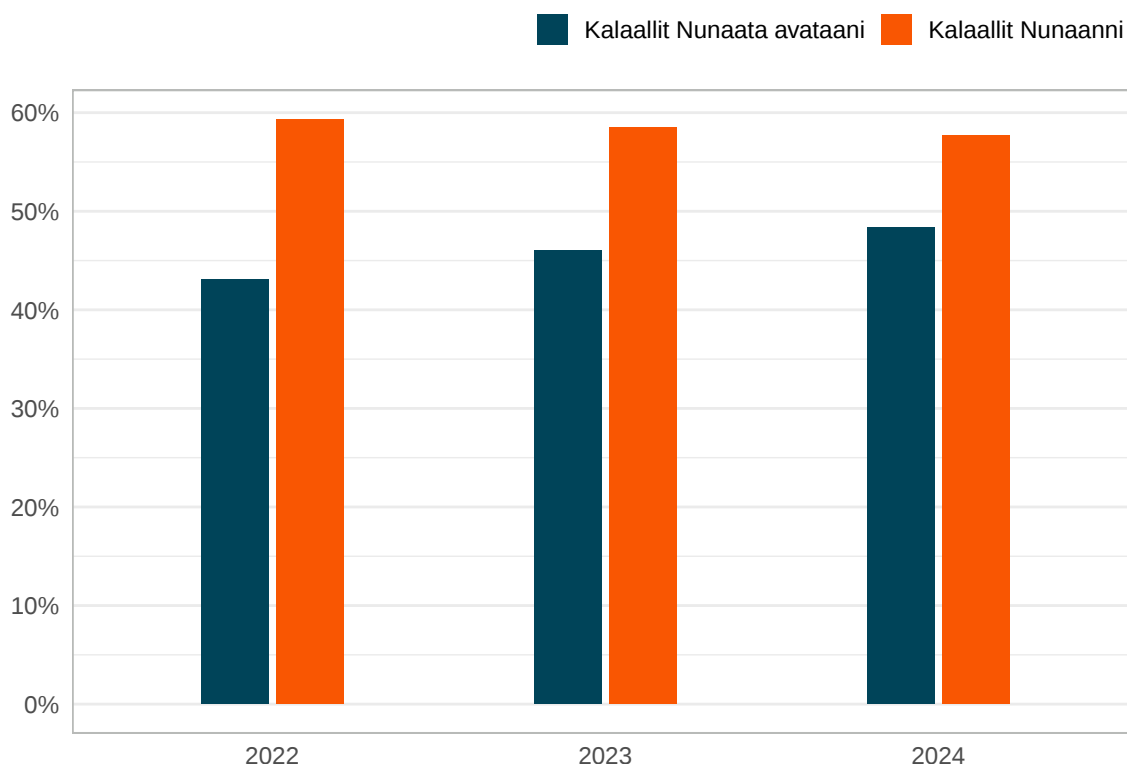
Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPRG>).

Inunngorfik malillugu meeqqat atuarfiannik naammassinnissimaneq

2024-mi innuttaasut Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut 58 pct.-iisa meeqqat atuarfiat qaffasinnerpaatut ilinniagarisimavaat, 2022-mi 59 pct.-iusimallutik. Innuttaasullu Kalaallit Nunaata avataani inunngortut 48 pct.-ii meeqqat atuarfiannik qaffasinnerpaamik naammassinnissimapput, 2022-mi 43 pct.-iusimasut.

Kalaallit Nunaata avataani inunngortut ilinniagaqarsimassusiisa appariaataat Asiamiunik nunasisunik amerliartuinnartunillu peqquteqarpoq. Innuttaasut Asiami inunngortut amerlasuut ilinniagaqarsimanermut nalunaarsuuteqanngillat.

Titartagaq 2. Innuttaasut (16-74-inik ukiullit) meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut amerlassusaat, inunngorfik malillugu



Nassuiaat: 16-74-inut ukiullit meeqqat atuarfiannik qaffasinnerpaatut ilinniagaqarsimasunut inunngorfik.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISC PROF>).

Arnat akornanni ilinniarsimassuseq qaffasinneruvoq

Arnat amerlassusaat eqqarsaatigalugu meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut amerlanerupput. 2024-mi arnat 48 pct.-ii inuusuttunut ilinniarfinni imaluunniit ilinniaqqiffinni ilinniarsimapput, angutilli akornanni ilinniarsimasut 40 pct.-iusut.

Assigiinngissut annerpaaq ilinniaqqissimasut akornanniippoq. 2024-mi arnat 18 pct.-ii ilinniaqqissimasuupput angutit akornanni 10 pct.-iusut. Ukiut qulit kingulliit ingerlanerini arnat akornanni ilinniaqqissimasut qaffannerpaajusimapput. Ilinniagaqassimasut akornanni professionsbacheloritut ilinniagaqarsimasut amerlinerpaallutik.

Titartagaq 3. Innuttaasut (16-74-inik ukiullit) meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut amerlassusaat, suaassuseq aamma ukioq malillugit



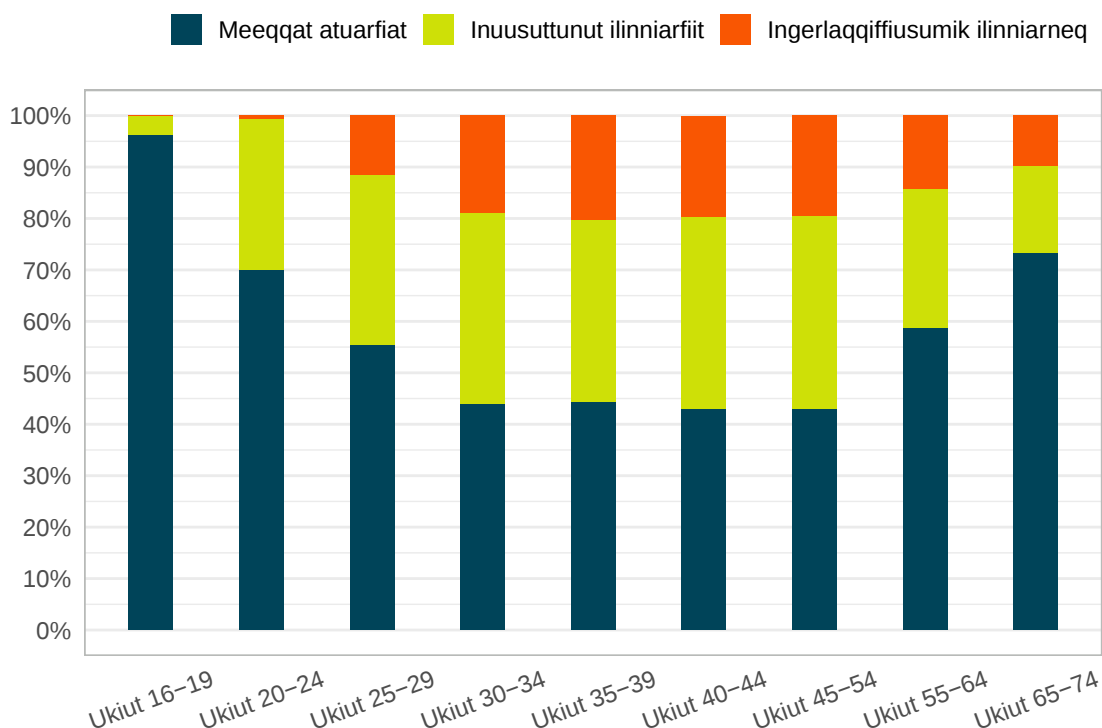
Nassuiaat: Inuusuttunut ilinniakkani ilinniarnertuunngorniarnertit, inuussutissarsiornermik ilinniarnertit aammalu angusanik qaffassaanertit pineqarput.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPRG>).

Meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut ukiui

2024-mi ilinniagaqarsimasut amerlassusaat 40-44-nik ukiullit tungaannut qaffassimavoq, 57 pct.-iullunilu qaffasinnerpaavoq. Innuttaasut utoqqaanerusut akornanni ilinniagaqarsimassutsip qaffasissusaa appariaqqippoq. Ilinniagaqarsimassutsilli qaffasissusaanut nalunaarsuutit innuttaasunut inuusunnerusunut nalinginnaasumik matussusiinerupput.

Titartagaq 4. 2024-mi innuttaasut (16-it 74-illu akornanni ukiullit) qaffasinnerpaatut ilinniakkat naammassisimasaat, ukiut malillugit



Nassuiaat: Inuusuttunut ilinniakkani ilinniarnertuunngorniarnertit, inuussutissarsiornermik ilinniarnertit aammalu angusanik qaffassaanertit pineqarput.

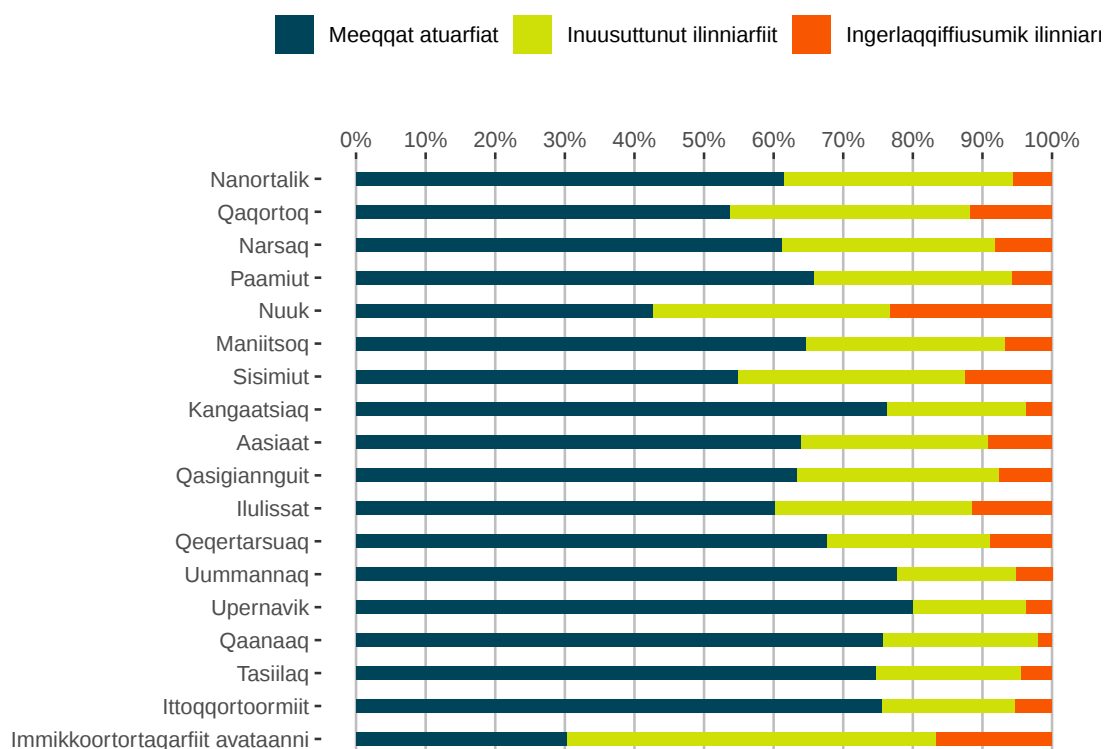
Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPROE>).

Sumiiffinni assigiinngitsuni ilinniarsimassuseq

Nuup immikkoortuani ilinniarsimassuseq qaffasinnerpaavoq, tassani innuttaasut 57 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnersumik ilinniagaqarsimapput, nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi innuttaasut 34 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut. Qaqortoq aamma Sisimiut immikkoortuanni innuttaasut 46 aamma 45 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimallutik nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi qaffasinnerupput.

2024-mi Upernavik immikkoortuini ilinniarsimassutsit appasinnerpaapput, tassani innuttaasut 20 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimammata.

Titartagaq 5. 2024-mi distriktini innuttaasut (16-it 74-illu akornanni ukiullit) ilinniarsimanerisa qaffasissusaat



Nassuiaat: Inuusuttunut ilinniakkani ilinniarnertuunngorniarnertit, inuussutissarsiornermik ilinniarnertit aammalu angusanik qaffassaanertit pineqarput.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPRG>).

Eqikkaaneq

Tabeli 1. Innuttaasut (16-it 74-illu akornanni ukiullit) qaffasinnerpaatut ilinniarsimasaat

	2009	2012	2015	2018	2021	2024
Atuarfik tunngaviliivik, 10.klasse tikillugu	28.378	27.549	26.366	25.119	24.427	24.115
Ilinniarnertuunngorniarneq	1.301	1.651	1.962	2.194	2.308	2.434
Inuussutissarsiornermik ilinniarneq	7.852	8.334	8.712	9.218	9.605	9.770
Angusanik qaffassaneq	167	208	293	382	503	536
Ingerlariaqqiffiusumik ilinniarneq	875	971	1.001	1.147	1.287	1.370
naatsoq						
Bachelorinngorniarneq	166	209	244	283	335	385
Professionsbachelorinngorniarneq	2.046	2.278	2.392	2.535	2.814	2.873
Kandidatinngorniarneq	805	908	1.031	1.153	1.281	1.243
Ilisimatuunngorniarneq	29	40	43	55	62	60

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPRG>).

Periaaseq

Siunertaq

Innuttaasut ilinniagaqarnerisa kisitsisitigut paasissutissaat atorlugit innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat ilinniarnersalu isikkuat malinnaavigneqarsinnaapput. Innuttaasut ilinniarsimanerisa allanngornerisa taamaallaat piginnaasaqalersitsisumik ilinniagaqarsimanersut ersersinngilaat Kalaallit Nunaannut nuuttartut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttartut ilinniarsimasaasa qaffasissusaat aamma sunnertarpaat. Innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat aamma toqusut ilinniagarisimasaannit sunnerneqartarput.

2018-imi kisitsisitigut paasissutissat allanngorput, innuttaasut 16-74-inik ukiullit kisimik tabelini kisinneqarmata. Innuttaasullu ilinniagaqarsimassusaat nunanut tamalaanut sanilliunnissaa taamaasilluni ajornannginnerulerpoq. Taassuma saniatigut ilinniagaqarnerisuteqartitsiviup ilinniartunut nalunaarsuisarfianit Kalaallit Nunaanni ilinniaqqittunut, politiinngornianut inissiisarfimmilu paarsisunngornianut nalunaarsuutit nutaat ilanngunneqarput. 2019-imi inissiisarfimmi paarsisut nalunaarsuuteqanngillat. Ukiunili kingullerni pingasuni inissiisarfimmi nakkutilliisutut ilinniakkamik naammassinnissimasut nutaat 4-t 12-illu akornanni amerlassuseqarput.

Nalunaarsuutit tunngaviusut

Kisitsisitigut paasissutissat nalunaarsuutit ataani taaneqartut tunngavigalugit suliarineqarput:

- Ilinniagaqarnerisuteqartitsiviup (USF) nalunaarsuisarfiani ilinniakkanik naammassinnissimasut nalunaarsuutaat.
- Danmarks Statistik-ip nalunaarsuisarfiani qallunaat ilinniarfiini qaffasinnerpaamik ilinniakkamik naammassinnissimanerit nalunaarsuutaat.
- 2017-imiit politiinngorniarfimmi Nuummiittumi politiitut ilinniarsimasut nalunaarsuutaat.
- 2016-imiit Nuummi inissiisarfimmi paarsisutut ilinniarsimasut nalunaarsuutaat.
- 2010-miit PhD-mik ilinniakkamik naammassinnissimasut pillugit Ilisimatusarfimmit nalunaarsuutit.
- 2010-p tungaanut Kalaallit Nunaanni ilinniakkanut nalunaarsuutit, USF-i avaqqullugu Naatsorsueqqissaartarfimmit aaneqartut.

Ilinniagaqarnerisuteqartitsiviup (USF) ilinniartunut nalunaarsuisarfiani ilinniakkat ilinniagaqarnerisuteqarfiusinnaasut kisimik nalunaarsuuteqarput.

Ukiut tamaasa Naatsorsueqqissaartarfik Danmarks Statistik-imit qallunaat ilinniarfiini innuttaasut qaffasinnerpaamik ilinniagarisimasaannut nalunaarsuutini pisarpoq. Nalunaarsuutini malittarisassaq ISCED2011 atorineqarpoq. Ilinniakkat naammassineqarsimasut Danmarks Statistik-ip ukiut tamaasa oktobarip aallaqqaataani naatsorsortarpai.

Kalaallit Nunaanni ilisimatuunngorniarnert, qallunaat Naalagaaffiata Kalaallit Nunaanni ilinniakkat ingerlatai (politiinngorniarneq inissiisarfimmilu paarsisunngorniarneq) aammalu suliffeqarfiit namminneq ilinniakkat neqeroorutaat USF-ip ilinniartunut nalunaarsuisarfiani ilaangillat. 2018-imi naatsorsuineri 2016-imiit qummut inissiisarfimmi paarsisutut ilinniarsimasut aamma 2017-imiit qummut politiinngorniarnertut ilinniarsimasut nalunaarsuutaat katersorneqarlutik nalunaarsuutini tunngaviusuni ilanngunneqarput.

Siornatigut Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunanni ilinniakkanut “Non-USF”-iusumik nalunaarsuisarfimmut nalunaarutininik suliffeqarfinnit pisarpoq. Nalunaarsuisarfik tamakkiisuunngilaq, 2010-ili tungaanut nalunaarsuutininik imaqarpoq innuttaasut ilinniagaqarsimassusaannut kisitsisitigut paasissutissani ilanngunneqartunik. Ilinniakkat pineqartut massakkullu ilinniakkat akornanni ilaannngitsut tassaapput Air Greenland-imi timmisartumi saqisunngorniarneq, assartugalerisunngorniarneq aammalu Mittarfeqarfinni AFIS-operatørinngorniarneq isumannaallisaanermilu sulisunngorniarneq. AFIS-operatøritullu ilinniarneq kisimi ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmit akuerisaavoq.

Periaaseq

Ilinniartunut nalunaarsuisarfimmi nalunaarsuutit ukiut tamaasa ukiunut pingasunut kingumut uterlugu ilinniakkamillu naammassinniffik ulloq malillugu, aaqqissuuteqqinneqartarput. Tamanna siunissami ilinniartitaanermut kisitsisitigut paasissutissat saqqummersinneqartarput assigiissaarnerulemissaat anguniarlugu kingusinaartumillu nalunaarsuineri allannguinerit eqqarsaatigalugit, pisarpoq.

Ilinniagaqarsimanermut paasissutissat Kalaallillu Nunaanni inunnut nalunaarsuisarfiup ataatsimut ingerlatinnerini Naatsorsueqqissaartarfimmi innuttaasut ilinniagaqarsimassusaat suliarineqarsinnaalerpoq. Innuttaasunut nalunaarsuisarfik ukiup tulliani januaarip aallaqqaataani naatsorsorneqartarpoq, innuttaasullu qaffasinnerpaamik ilinniakkat naammassisimasaat oktobarip aallaqqaataani naatsorsorneqartarlutik.

Innuttaasut minnerpaamik 16-inik ukiullit tamarmik, Naatsorsueqqissaartarfik ilinniagaqarsimanermut paasissutissanik peqanngippat, meeqqat atuarfianni 10. klassimik naammassinnissimasutut naatsorsuutigineqarput.

Ilinniakkat qaffasissusaat International Standard Classification of Education 2011-meersoq malillugu immikkoortiterneqarput.

Naatsorsuineq

Innuttaasut ilinniagaqarsimassusaannut kisitsisaataasivimmi tabelit ilinniakkap qaffasissusaanut, kommuninut, sumiiffinnut, suaassutsinut aammalu ukiunut agguanneqarput. Taassumalu saniatigut najugaqarfinnut, ilinniagaqarfinnut aammalu nuna inunngorfik malillugu immikkoortiterneqarlutik.

Killiliinerit erseqqissagassallu

USF-imi ilinniartunut nalunaarsuisarneq 1980-ikkut aallartinneranni nalunaarsuutit atorlugit 1987-imi aallartippoq, ukiunili siuliini ilinniakkanik ataasiakkaanik aamma imaqluni. Taamaattumik piginnaasaqalersitsisumik ilinniarsimasut 1970-ikkullu aallartinnerat sioqqullugu inunngorsimasut paasissutissaat naammattuaannanngillat. Innuttaasullu utoqqaanerusut akornanni kisitsisitigut paasissutissat ikinaagaapput.

Taamatuttaaq nunani allani innuttaassusillit savalimmiormiullu Kalaallillu Nunaanni/Danmarkimi ilinniagaqarsimanngitsut imaluunniit Danmarkimi najugaqarsimasut assersuutigalugulu ilinniakkaminik Styrelsen for Forskning og Uddannelse-mi akueritissimanngitsut paasissutissaqarfigineqanngillat. 2024-imi innuttaasut 16-it 74-illu akornanni ukiullit 5,8 pct.-ii nunani allani innuttaassuseqarput.

Erseqqissaatigineqarpoq pineqartut malillugit kisitsisitigut paasissutissat nalilersorneqarnissaat.

Ilisarnaatinut nassuiaatit:

... Paasisutissat pigineqanngillat

.. Paasisutissat tatiginanngitsut ilisarinnilersitsinnaasulluunniit

. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut

0 Affaanit mikinerusut

- Nul

* Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffiginniffissaq

Samo Nielsen

snie@stat.gl

Ilinniartitaaneq

Naatsorsueqqissaartarfik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

